

Ora Lecturii

Ecaterina DMITRIC,

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Lectura oferă cititorilor oportunități nelimitate pentru: îmbogățirea vocabularului, înțelegerea mai ușoară a noilor situații și idei, argumentarea diferitor fapte și conștientizarea importanței propriei persoane. Nu servește la nimic citirea unei cărți dacă cititorul rămâne prizonier în postura sa de cititor, care parcurge pasiv rândurile unui text, fără voința de a transforma acel text și de a se lăsa el însuși transformat [1].

Orele lecturii organizate în bibliotecile din Republica Moldova sunt variate prin utilizarea diverselor tehnici și metode, care urmăresc scopul spre o creștere a competențelor de lectură și evoluția persoanei care citește. Atunci când se planifică astfel de activități se stabilește grupul-țintă, metodele interactive și alte aspecte organizaționale.

Subiectele abordate în cadrul unei ore de lectură sunt orientate spre realizarea anumitor repere.

De ce să citesc o carte?

Cercetările în domeniu au evidențiat următoarele beneficii ale lecturii:

- **Stimularea mentală.** După cum s-a demonstrat prin studiile științifice, menținerea minții antrenate și stimularea ei continuă poate preveni boala Alzheimer și altele.
- **Reducerea stresului.** Munca și alte probleme cotidiene afectează creșterea nivelului de stres. O carte bună poate transporta mintea în alte dimensiuni, care ne abat atenția de la multe gânduri cotidiene.
- **Cunoașterea.** Cunoașterea prin lectură contribuie la evoluția omului, transformându-l dintr-o ființă pasivă, parte a naturii, a lumii, dependentă de aceasta, într-o individualitate capabilă de a cunoaște, de a înțelege și de a acționa liber și voluntar asupra lumii.
- **Dezvoltarea vocabularului** permite exprimarea liberă și coerentă a gândirii proprii. De asemenea, este importantă susținerea unui discurs în fața unui public sau a crea conținuturi digitale în format video în transmisie directă în spațiul online (rețele sociale).
- **Îmbunătățirea memoriei.** Lectura sporește exercitarea mentală de a stoca mai multe informații, chiar și pe termen lung.
- **Dezvoltă gândirea critică.** Gândirea critică presupune acumularea ideilor, examinarea implicațiilor, punerea la îndoială, capacitatea de a le compara cu alte puncte de vedere, capacitatea de argumentare și de definitivare a propriilor atitudini. Prin urmare, gândirea critică integrează în mod creativ ideile și resursele de reconceptualizare a conceptelor și informațiilor, un proces cognitiv activ și interactiv, care are loc simultan la mai multe niveluri.

Selectarea cărților pentru lectură

Mircea Eliade considera că omul modern are necesitatea unui manual al cititorului perfect. Nu trebuie să citim numai în scop de informare ci și în scopul de formare, de schimbare de atitudini. În acest sens, remarca faptului „că lectura ar putea implica și funcții mai nobile, adică mai firești... Spre exemplu, lectura ar putea să ne introducă în anotimpuri, să ne reveleze ritmurile în afara noastră ca o modalitate de a depăși ignoranța noastră. Lectura ar putea ajunge o tehnică prin care omul ar învăța ritmurile și anotimpurile. Am intra în primăvară cu o anumită carte; am medita în Săptămâna Luminată pe altă carte; Noaptea de Sânziene (24 iunie) ne-ar găsi adunați, viguroși, înălțați de paginile unei cărți solare” [2, p. 119]. Cărțile trebuie selectate conform recomandărilor profesioniștilor (profesori, scriitori, bibliotecari etc.). Potrivit lui Mircea Eliade recomandările de lectură a operelor literare trebuie să fie în corespundere cu vârsta și dacă sunt anumite scăpări „cultura” noastră rămâne incompletă, fragmentară, fracturată.

În viziunea filosofului român, un *Manual al perfectului cititor* ar include liste de cărți pe vârste, pe temperamente, pe anotimpuri, dar și cărți recomandate pentru un îndrăgostit sau un vânător, sau alte pasiuni ale cititorilor. De asemenea în *Manualul perfectului cititor* ar trebui incluse și cărți pe

care trebuie să le citești când ești trist, sau obosit, sau în vilegiatură; sau când vrei să stimulezi pe cineva, să-i redai forțele sufletești risipite stupid etc.

Populare acum sunt listele de literatură recomandate de experți ai domeniului, spre exemplu „Top 10 cărți cele mai citite”, „10 cărți cele mai bine vândute” sau „100+ de cărți de citit într-o viață”, axate pe autori notorii.

Recomandări de lectură în scop de dezvoltare personală

- Recomandarea obligatorie a unei liste de literatură universală, în vederea formării personalității
- Introspecția prin lectura cărților de valoare, care au rolul de regăsire de sine și oportunitatea de a lua decizia la nivel personal, în scop de dezvoltare
- Descoperirea vocației prin aprofundarea cunoașterii a unui domeniu de interes, descoperit prin lectură.

Conștientizarea nivelurilor de lectură

Pentru o persoană activă de succes și un cetățean implicat, este nevoie de niveluri mai avansate ale abilităților de citire și scriere. Astfel se deosebesc 4 niveluri de lectură. Este necesar ca cititorul să parcurgă aceste niveluri ca să ajungă un cititor desăvârșit.

1. Citirea rudimentară

Citirea rudimentară sau nivelul 1, este nivelul de lectură care este dezvoltat în gimnaziu. Este un mod elementar de a citi.

2. Citirea inspectivă

Nivelul 2 – este nivelul la care, înainte de a citi, are loc o inspectare a cărții prin care se produce familiarizarea cu sumarul cărții, prefața și capitolele. Cititorul își formează o idee despre conținutul cărții. Acest nivel presupune o lectură a cărții pe diagonală care are scopul de a forma o privire de ansamblu asupra cărții și de a decide dacă cartea corespunde așteptărilor.

3. Citirea analitică

Nivelul 3 – este nivelul la care definești problema pe care autorul încearcă să o expună, identificând soluții la problemă. Prin urmare, cititorul poate rezuma conținutul cărții printr-o frază sau într-un scurt paragraf. Notițele sau ținerea unui jurnal de lectură este important pentru reflecțiile individuale. La acest nivel se încadrează o gamă largă de cărți din diferite domenii.

4. Citirea comparativă

Nivelul 4 – este comparabil cu scrierea lucrărilor de doctorat/masterat sau alte lucrări specifice cum ar fi: referatele, lucrări individuale pe un subiect bine determinat fundamentate pe o înțelegere aprofundată a subiectului. Pentru a dobândi această înțelegere este necesar de a citi mai multe cărți pe același subiect orientat spre o gândire sistemică. Astfel abordarea din perspectiva mai multor autori a unui subiect, cititorul este cel care produce o perspectivă nouă. Astfel capacitatea de dezvoltare a creativității este manifestată prin produsul gândirii imaginative creatoare.

Astfel, în era digitală, creativitatea umană va fi întotdeauna apreciată, deoarece acest aspect nu poate fi înlocuit de tehnologiile informaționale. Mortimer J. Adler considera că lectura, are o deosebită putere în depășirea tuturor barierelor care stau în calea omului spre a deveni o persoană destoinică. Mai mult ca atât, lectura poate fi considerată un fundament în ceea ce privește libertățile omului.

A urma calea cunoașterii înseamnă să înveți, să adaugi ceva nou în fiecare zi. În acest sens, omul care deține o cunoaștere despre lume, despre sine este mai puternic și trece mai ușor peste schimbările care au loc în lume la nivel global și care ne afectează într-o oarecare măsură.

Referințe bibliografice

1. CĂLIN, Anca. Lectura e un mod de viață. In: Dilema Veche, 2014, nr. 552, septembrie [online] [Citat 18.01.2022]. Disponibil: <https://dilemaveche.ro/sec-tiune/editoriale-si-opinii/tilc-show/lectura-e-un-mod-de-viata-595642.html>
2. ELIADE, Mircea. Drumul spre centru. București, 1991, 607 p. ISBN: 973-34-0144-7
3. АДЛЕР, Мортимер. Как читать книги = How to Read a Book : A Guide to Reading the Great Books : Руководство по чтению великих произведений. Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2011, 336 p. ISBN: 978-5-91657-186-8.